

Oversigt over Plantesygdomme.

242. — Juli 1940.

Der er for Juli Maaned indkommet Beretninger fra 83 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 708 Forespørgsler.

Temperaturen blev meget høj i Tiden fra d. 6.—20., hvor Middeltemperaturen næsten overalt laa $\frac{1}{2}$ —2° over Normalen, saaledes at Middeltemperaturen svingede mellem ca. 16 og ca. 18°. Fra d. 20.—27. naaede Middeltemperaturen knapt Normalen, omend den enkelte Steder laa ca. 1° over, og i Maanedens sidste Dage laa Temperaturen omtrent ved Normalen. Middel-Minimumtemperaturen laa fra d. 20. og Maaneden ud de fleste Steder omkring 9—10°, med enkelte Undtagelser paa 11—12°.

Nedbøren blev meget stor, idet den for hele Landet var 83 mm mod Normalen paa 64, altsaa ca. 30 % større end normalt. Nedbøren faldt især fra d. 6. til d. 27. og meget hyppigt i Form af Tordenbyger, hvorved Mængderne blev ret uens fordelt, omend de enkelte Landsdele som saadan alle fik over Normalen paa nær Nordøstsjælland og Bornholm, der ikke helt naaede normal Nedbør. Nedbørens Fordeling efter Landsdele fremgaar af følgende Tal, hvoraf det blandt andet ses, at de Landsdele, der især har savnet Nedbør i Forsommeren, f. Eks. Vendsyssel, Vestjylland, Midtjylland og til Dels Fyn og Bornholm, har faaet over normal Nedbør i Juli, dog ikke Bornholm. Nedbørstallene er angivet i mm med Normalen i (). Jylland: Vendsyssel 111 (63), Vestjylland 79 (59), Midtjylland 72 (65), Østjylland 73 (63), Sydjylland 86 (63) og Sønderjylland 93 (71). Øerne: Fyn 71 (60), Midt- og Vestsjælland 67 (60), Nordøstsjælland 64 (66), Sydøstsjælland og Møn 70 (65), Lolland og Falster 94 (66) og Bornholm 49 (57).

KORN.

Goldfodsyge forarsaget af Hvededræbersvamp (*Ophiobolus graminis*) synes i Aar at have været meget godartet hos Vintersæd. De fleste Beretninger omtaler Angrebene som meget svage, men hvilken Be-

tydning det kan faa paa den af Vinteren stærkt svækkede Hvede, skønnes der ikke over (A. Jørgensen, Korkendrup; K. M. Nielsen, Roskilde). Kun fra 3—4 Egne skrives, at Angrebene kan være ret stærke, omend ikke almindelige, men ogsaa dér er Fodsyge- og Vinterskade nøje knyttet til hinanden (M. Greve, Roskilde; Chr. Moth Bundgaard, Ringsted; O. Ruby, Kolding; P. Rasmussen, Aabenraa).

Goldfodsyge hos Byg er kun iagttaget enkelte Steder, og Angrebene skønnes at være uden Betydning. Dog kan Sygdomsbilledet meget ofte være udvisket af Tørkeskade (Jørgen Christensen, Skanderborg).

Knækkefodsyge fremkaldt af Øjepletsvamp (*Cercospora herpotrichoides*) synes heller ikke at have været almindelig i Aar. Hos Hvede og Byg er Angrebene saaledes yderst svage.

Hos Rug er det flere Steder bemærket, at en Del Straa er knækkede, men denne Form for Fodsyge skyldes antagelig *Fusarium*. Angrebet er iagttaget ved Skærbæk (Aage Buchreitz), Hornum (S. Nørlund) og Tylstrup (Sv. Svendsen).

Fodsyge hos Havre fremkaldt af *Fusarium* sp. var i Aar yderst almindelig i mange Havremarker. De døde Planter, der som oftest fandtes spredt over hele Marken, var ved Maanedens Begyndelse stærkt rødlig paa Blade og Bladskeder, medens Toppen var hvidlig. Planterne væltede som Regel, og paa nederste eller næstnederste Stængelled saas Svampen som en stærkt rosafarvet Belægning, der hyppigst fandtes udvendigt paa Bladskeden.

Sortrust (*Puccinia graminis*) synes ikke at være iagttaget hos Kornarterne i Løbet af Juli, skønt der i Juni flere Steder var iagttaget Skaalrust paa Berberis, samt enkelte Steder i Juli (C. Sunke, Slagelse).

Kronrust (*Puccinia lolii*). Enkelte svage Angreb er iagttaget hist og her hos Havre (Fr. Nielsen, Haderslev; S. Nørlund, Hornum; Knud Iversen, Klippinge; P. Rasmussen, Aabenraa).

Gulrust (*Puccinia glumarum*) er fundet med stærke Angreb i en Del Hvedemarker ved Roskilde (K. M. Nielsen).

Byggets Stribesyge (*Helminthosporium gramineum*). Svage Angreb er konstateret paa indsendt Materiale. Ved Frederikshavn optræder Sygdommen med faa og svage Angreb (Henry Frederiksen).

Hvedens Stinkbrand (*Tilletia caries*). Ved Syn af Hvedemarker paa Als og Sundeved er der i næsten alle Marker fundet enkelte Planter med Stinkbrand (Chr. Nielsen, Vester-Sottrup). Ved Aarslev er der ved Optælling fundet 6 % Planter med Stinkbrand (Asger Larsen).

Nøgen Hvedebrand (*Ustilago tritici*). Ved Graasten er i Hvede fundet en enkelt Plante med denne ret sjældne Brandform (Chr. Nielsen, Vester-Sottrup).

Nøgen Bygbrand (*Ustilago nuda*). Flere Steder i Jylland klages over en Del Brand, men Tællingsresultater foreligger endnu ikke. Fra Frederikshavn skrives: »Angreb meget almindelige, men ved Optælling viser det sig, at kun faa Planter er angrebet, og det drejer sig sjældent om Angreb, der tælles i Procenter« (Henry Frederiksen).

Nøgen Havrebrand (*Ustilago avenae*) er ret almindelig i Frederikshavnegnen, men Angrebene er kun sjældent stærke (Henry Frederiksen).

Slimskimmel (*Fusarium sp.*). I en Rugmark er fundet svage Angreb ca. 10 Dage før Høst (Aage Buchreitz).

Græssernes Meldug (*Erysiphe graminis*) synes at være ret almindelig hos Hvede samt hos Byg, hvor denne er saaet i Hvede (Tage Pedersen, Galtén; O. Ruby, Kolding; K. M. Nielsen, Roskilde). »Ligesom i 1939 er tynd Bestand af Hvede overordentligt stærkt angrebet« (Jørgen Christensen, Skanderborg), og »stærke Angreb ses paa Hvede, der ikke kom i god Vækst i Foraaret« (Bent Munch, Haslev).

Havrebakteriose er iagttaget først paa Maaneden ved Lundgaard og Askov Lermark i Højer-Havre samt i Randplanter af anden Sort.

Kobbermangel, Gulspidssyge, var ret udbredt i mange Egne i Midt- og Sydjylland.

Aabne Blomster og senere Goldhed var ret almindeligt hos Byg, navnlig Archerbyg, i flere Egne. Fænomenet formodes at staa i Forbindelse med uheldige Vejrforhold under Byggets Blomstring.

Forgiftning er konstateret hos Byg fra Jord, hvor der var anvendt Tang som Gødning (E. Jægum, Ejby).

Haglskade hos Majs er iagttaget ved Aarslev (Asger Larsen) og ved Taastrup (N. Dynnesen).

BÆLGPLANTER.

Almindelig Meldug (*Erysiphe communis*). Stærke Angreb er iagttaget paa Frørodkløver (Johs. Johansen, Store Heddinge) og paa Rødkløver i Udlægsmarker flere Steder langs Hegn (S. Nørlund, Hornum).

Skivesvamp (*Pseudopeziza medicaginis*). Stærke Angreb med Bladfald er konstateret hos Lucerne i Ringstedegnen (Chr. Moth Bundgaard), og paa Lolland er fundet stærke Angreb baade i gamle og unge Lucerne marker og Udlægsmarker (H. P. Borlund).

Bacterium glycineum samt *Fusarium sp.* er konstateret paa indsendt Materiale af Sojabønne fra Aarslev Forsøgsstation.

Kalimangel er ret udbredt hos Lucerne i Marker, der savner tilstrækkelige Mængder af Kaligødning.

Bormangel formodes i adskillige Tilfælde at kunne være Aarsag til Lucernens daarlige Trivsel paa overkalket Jord (S. A. Ladefoged, Aars; S. Nørlund, Hornum). Den samme Formodning gælder for flere Lucerneprøver, der er indsendt fra forskellige Egne af Landet. Men Bormangelsymptomer hos Lucerne paa danske Jorder kan endnu ikke siges at være fastlagt. Dette kan næppe ske, før man har et nogenlunde stort Antal Tilfælde, hvor det lykkes at bringe vantreven Lucerne i god Vækst ved Tilførsel af ca. 15 kg Borax pr. ha, og saadanne Iagttagelser vil det derfor være af stor Betydning at faa udført.

BEDER.

Om Gule Blade foreligger der 18 Beretninger, men kun i 4 af disse skrives der om Angreb, og det er meget svage Angreb. Den særlige Form for gule, stive Blade, d. v. s. Virus-Gulsoth, er konstateret paa Østfyn, men kun faa Steder og med meget svage Angreb; de stærkeste Angreb fandtes i Frømarker.

Et stærkt Angreb af Mosaiksyge i Frøroer er konstateret paa Sjælland, hvor der næsten ingen sunde Planter fandtes.

Rodbrand har ogsaa i Juli været meget fremtrædende paa den for Juni Maaned beskrevne Maade og ofte i Forbindelse med Væltesyge.

Manganmangel, Lyspletsyge, var især let at konstatere straks ved Maanedens Begyndelse, inden de store Nedbørsmængder indtraf.

Lynskade er konstateret paa indsendt Materiale fra 4—5 forskellige Steder i Landet. Roden havde i alle Tilfælde de mørke Ringe og Kamre, der er beskrevet med Billeder i Maanedsoversigterne 1939. I et Par Tilfælde blev Lynnedslaget iagttaget.

KORSBLOMSTREDE.

Kaalbrok (*Plasmidiophora brassicae*) er kun nævnt i 5 Beretninger og som Regel med meget svage Angreb. Kun hvor Smitteforholdene har været særligt gunstige, er der fundet ødelæggende Angreb.

KARTOFLER.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) synes i Aar at være ualmindeligt sent paa Færde. Ved Maanedens Udgang forelaa der fra 11 forskellige Steder i Landet Meddelelse om Angreb, og Størstedelen af disse blev iagttaget fra d. 20.—22. og Maaneden ud. Angrebene, der var svage, er endnu kun fundet paa tidlige og middeltidlige Sorter. Sprøjtearbejdet synes de fleste Steder at være langt fremme, skønt der var et stort Antal Dage med uheldigt Sprøjtevejr.

Kartoffelbladpletsyge (*Alternaria solani*) var ret almindelig hos mange Sorter ved Slutningen af Maaneden og fortrinsvis paa Planter, der var svækkede af Virusangreb (Bachmann Olesen, Dybvad).

Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*) er i flere Tilfælde konstateret paa indsendte Knolde.

Swampen *Cercospora concors* er fundet paa indsendte Kartoffelblade.

Sortbensyge (*Erwinia phytophthora*) er konstateret paa indsendt Materiale.

Lynskade er fundet i en stor Plet i en Mark ved Brande (P. Trosborg).

Bladrulle- og Mosaiksyge synes i Aar at have en meget større Udbredelse end sædvanligt, og for Bladrullesygens Vedkommende hyppigt med meget ondartede Angreb, medens Mosaiksygeangrebene vel kan være stærke, men dog som Regel er svage, selv om de er meget almindelige.

Der er indkommet Besvarelse paa ca. 27 af de udsendte Skemaer vedrørende Bladrulle- og Mosaiksyge, men da disse kun dækker en forholdsvis lille Del af Landets forskellige Egne, anmoder vi om, at endnu flere af Skemaerne maa blive udfyldt og indsendt, inden der foretages en samlet Opgørelse af dette Materiale. De to Sygdomme spiller fremdeles en stor og afgørende Rolle for Størrelsen af Danmarks Kartoffelavl.

HØR.

Hørrens Stængelsyge (*Polyspora lini*) var ret almindelig i flere Hørmarker, hvor den ødelagte et temmelig stort Antal Planter.

Fusarium sp. er konstateret paa Hør ved Frederikshavn (Henry Frederiksen).

HANS R. HANSEN.

FRUGTHAVEN.

26 Besvarelser angaaende de vigtigste Sygdomme paa Frugttræer og Frugtbuske samt Løgskimmel ser saaledes ud:

Sygdomme paa Haveplanter	Intet Angreb	Angreb ikke almindelige		Angreb almindelige	
		svage	stærke	svage	stærke
Frugtfald paa Æble.....	3	8	3	8	5
Frugtfald paa Pære	11	3	0	7	0
Frugtfald paa Blomme	8	7	1	6	0
Frugtfald paa Kirsebær	9	8	0	5	2
Æbleskurv	2	9	2	13	0
Pæreskurv	3	7	3	11	1
Løgskimmel	5	4	1	4	2

Frugtfald af Æbler uden Skadedyrs eller Svampes Medvirken har ofte været alvorligt. Det fremhæves fra flere Steder, at i Aar har Frugtfaldet paa Æble en ganske særlig Karakter, idet det kommer meget sent og nærmere maa betragtes som en Nødmodning af tidlige Æbler, f. Eks. Transparente blanche og Skovfogedæble (M. E. Elting, Næstved; N. Flensted-Andersen, Fuglebjerg; Erland Jørgensen, Nykøbing F.; Hans Larsen, Svendborg; R. Hansen, Svendborg; Alfred Rasmussen, København). Fra Fyns Stift fremhæves endvidere Graastener som en Sort, der har kastet mange Frugter (R. Hansen). Tørken synes at have en meget stor Andel i Frugtfaldet, hertil kommer nok i ikke saa faa Tilfælde daarlig Saftstigning i frostskaadede Træer. Dette gælder dog næppe Transparente blanche og Skovfoged, da disse Sorter har klaret Vinteren godt. Fra Blangstedgaard fremhæves Marie Grejsen som den Sort, der efter den sidste Tids Vindbyger har kastet flest Frugter (N. Dullum). Fra Øst-himmerland fremhæves, at Frugtfaldet er begyndt, efter at der er indtraadt fugtigt Vejr (A. Bødker). Endvidere maa det nævnes, at det baade fra Esbjerg, Skive og Sydfyn meddeles, at Frugtansætningen har været daarlig trods en rig Blomstring (Edv. Christiansen, J. C. Myrhøj, Chr. Greve). Ved Tystofte har der været rigelig Frugtansætning og meget lidt Frugtfald (A. Feilberg).

Pærerne har de fleste Steder sat meget daarligt, og Frugtfaldet er derfor meget ringe, følgende Udtalelse fra Sydfyn har vist almen Gyldighed: »her er heller ikke noget til at falde af«.

Frugtfald af Blomme har gennemgaaende været ringe, medens Frugtansætningen synes at være meget varierende.

Fald af Kirsebær er iagttaget en Del Steder, hovedsageligt paa Surkirsebær: Sydlig Jylland (Lars Hansen), Sydfyn (Hans Larsen, Chr. Greve), Næstved (M. E. Elting), Lolland, Falster (Erland Jørgensen), Nordsjælland (Aksel Olsen). Paa Lolland-Falster menes Frugtfaldet at skyldes Frostskaade (Georg Jensen).

Æbleskurven (*Venturia inaequalis*) er endnu de fleste Steder god-

artet, men den findes saa almindeligt udbredt, at der meget vel kan komme en hel Del senere Infektioner, hvor der ikke passes paa.

Pæreskurv (*Venturia pirina*) er endnu heller ikke af større Betydning. Fra det sydlige Jylland skrives dog, at den er værre end Æbleskurv (Lars Hansen). Fra Svendborg Amt meddeles det, at enkelte større Skurvpletter ses ret hyppigt paa Frugterne af Clapps Favorite og Charneu, medens sildig Skurv endnu ikke ses (Hans Larsen). Foruden disse to Sorter er det Bonne Louise, Clara Frijs, Giffard, Hesselpære, Souvenir du Congres, Williams og Herrepære, der nævnes som angrebne.

Sølvglans foraarsaget af Purpur-Lædersvamp (*Stereum purpureum*) er set flere Steder ved Skive, hvor den angriber baade Blomme, Æble og Seljerøn, f. Eks. er en gammel tilbageskaaret Seljerønhæk fuldstændig ødelagt. I Hækken sidder angrebne Rester af fældede Træer; Blommer i Nærheden er blevet smittede (J. C. Myrhøj).

KØKKENURTER.

Løgskimmel (*Peronospora Schleideni*) nævnes kun som alvorlig fra Skive, hvor den begyndte tidligt og heftigt (J. C. Myrhøj), samt fra Jelling (K. M. Hove).

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) er optraadt i nogle Haver i Gentofte under Forhold, som tyder paa, at Smitten er blevet spredt med Udplantningsplanterne fra et bestemt Gartneri.

Aspargesrust (*Puccinia asparagi*) fandtes ved Esbjerg d. 8. Juli. I samme Kultur fandtes Skaalrust-, Sommer- og Vintersporestadiet. Trods flere Sprøjtninger med 1 pCt. Bordeauxvædske, var der en Del Rust paa unge Planter i Sydfyn.

Sidst i Maaneden meddeltes fra Faarevejle, at der var megen Rust paa uplejede Arealer, medens Sprøjtning havde hjulpet.

Fløjlsplet (*Cladosporium fulvum*) paa Tomat er ved Fuglebjerg ret udbredt paa de mere glatbladede Sorter (N. Flensted-Andersen). Fra Østjylland meddeles, at Fløjlsplet er slem, da der fyres for lidt om Natten til at holde den borte (Lars Hansen).

PRYDPLANTER.

Rosenrust (*Puccinia subcorticium*) er meget stærk ved Maribo (Georg Jensen).

Rosenmeldug (*Sphaerotheca pannosa*) synes at være blevet hemmet en Del ved den ufrivilligt stærke Tilbageskæring mange Roser, især Slyngroser, har faaet i Aar.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSAFGRØDER.

Havreaal (*Heterodera Schachtii*). Angreb er som sædvanlig meget almindelige, men i talrige Beretninger karakteriseres de som mindre ondartede end de foregaaende Aar. Fra Sydsjælland skrives: »Uhyre almindelig baade i Vaarsæd og Hvede. Paa Grund af Regnen synes de moderat

angrebne Marker at klare sig fuldt saa godt, som man havde ventet« (P. Grøntved). Fra Skanderborg: »Angreb almindelige i de Omraader, hvor Aalen tidligere er optraadt. Skaden synes nærmest mindre end i Fjor« (J. Christensen). Fra Nordthy skrives dog, at Angrebene er særlig ondartede i Aar, muligvis paa Grund af det sene Foraar og den lange Tørkeperiode« (F. C. Frandsen).

Kaaltægen (*Strachia oleracea*) optræder i usædvanlig Grad i Aar, og der foreligger talrige Indberetninger om betydelige Angreb paa Kaalroer fra forskellige Egne af Landet. Fra Lindknud-Vorbasse skrives: »Angreb i praktisk talt alle Kaalroemarkers. De varierer fra lette og ret ubetydelige til helt ødelæggende, men Skadedyret maa absolut betragtes som en Plage for Egnen i Aar« (J. Dons Christensen). Angrebet er i Almindelighed værst nær Hegn eller lægivende Afgrøder, men kan ogsaa ses at udgaa fra en Grøftkant. Sprøjtning med Nikotin i Styrken 0.2 pCt. + Sæbe har vist sig at have en taalelig Virkning mod Tægens Larvestadier. De fleste Angreb fandtes i Jylland, men ogsaa paa Sjælland har Tægerne gjort Skade en Del Steder saaledes paa Stevns (K. Iversen), ved Roskilde (M. Greve), ved Hillerød (H. E. Jensen) og ved Søllerød, hvor Tægerne forekom i uhyre Antal.

Havetægen (*Lygus pabulinus*) har en Del Steder særlig i Jylland suget kraftigt paa Kartoffeltoppen. Fra Kolding skrives saaledes: »Angreb i praktisk talt alle Kartoffelfmarker, hvor der er Læ. Har gjort en Del Skade særlig nordvest for Kolding« (O. Ruby). Fra Himmerland: »Angreb er yderst almindelige i Kartoffelfmarkerne, hvor de forekommer i de første 10—15 Rækker ud fra Læhegnene. De angrebne Planter blomstrer mangelfuldt, ligesom Væksten hemmes« (S. A. Ladefoged).

Calocoris bipunctatus, en Tægeart, der er nær beslægtet med Havetægen, har gjort sig bemærket i usædvanlig Grad ved Sugning paa Bladene af Beder og Kaalroer. Muligvis skyldes Skade paa andre Afgrøder (Hør, Hamp, Solsikke, Asparges m. m.) ogsaa denne Art, der dog let kan forveksles med Havetægen. Roernes Blade bliver krusede, gulner og visner fra Spidsen. Paa Ribberne ses Ar efter Sugningen. En hyppigt optrædende Flerhalsethed hos baade Beder og Kaalroer skyldes muligvis Sugning paa et tidligt Tidspunkt. Sidstnævnte Symptomer forekom saaledes ved Gislev (Th. Jørgensen). Om meget betydelig Skade meldes fra Hornum (Aa. Larsen). Fra Lolland-Falster skrives: »I næsten alle Bedemarkerne ses hist og her de gule, visne Bladspidser og saarede Hovednerver. Enkelte Steder har Roerne helt krusede Blade« (H. H. Holme Hansen).

Græstægen (*Miris dolabratus*). Fra Ringsted indsendtes Blade af Byg og Timothé, der var suget af denne Tæge (C. Moth Bundgaard), og Tægens karakteristiske, rækkevis anbragte Æg fandtes i den nederste Del af Rugstraa indsendt fra Vendsyssel (H. Sørensen).

Gulerodskrusesyge (*Trioza viridula*). Fra Brande skrives, at Krusesygen findes i de fleste Marker og i flere Marker er helt ødelæggende (P. Trosborg).

Kaallus (*Brevicoryne brassicae*). Selv om det er almindeligt at se Lus paa Kaalroerne, er der endnu kun faa Beretninger om stærke Angreb.

Fra Sydsjælland skrives: »Var ligesom Bedelusene i Gang inden Regnen kom, men Roernes stærke Vækst og det fugtige og lidt kølige Vejr er sikkert Skyld i, at de ikke har bredt sig ret stærkt« (P. Grøntved). Fra Herlev-Ballerup: »Paa Kaal var Angrebene sat ind overalt, visse Steder saa stærkt, at man overvejede at sætte Sprøjten i Gang, men nu hemmes Lusene stærkt af det kolde, fugtige Vejr« (A. Frederiksen). Fra Aarslev: »Ret stærke Angreb. Skadevirkningen større i Kaal end i Kaalroerne« (A. Larsen). Fra Stevns skrives om en Del stærke Angreb i Kaalroerne (J. Johansen), og et stærkt Angreb er set paa Frederiksborgegnen (H. E. Jensen). Fra de øvrige Landsdele foreligger kun Indberetning om svagere Angreb i Markerne og om noget stærkere i Haverne.

Bedelus (*Aphis fabae*). Selv om Angreb er almindelig udbredt, karakteriseres de i forholdsvis faa Tilfælde som alvorlige. Ofte har det været tilstrækkelig at afknibe eller dyppe Skudspidserne, og hvor man har sprøjtet, har det ikke været vanskeligt at holde Angrebet nede. Køligt Vejr og Regn har ogsaa hjulpet.

Bladlus (*Aphididae*) paa Frugttræer. Angrebene paa Æble karakteriseres i Halvdelen af Indberetningerne som stærke eller endog usædvanlig ondartede. Fra Skive skrives saaledes: »Usædvanlig svære Angreb baade af den røde og den grønne Bladlus. I karbolineumsprøjtede Haver er Angrebene først begyndt ved Midten af Maaneden. Mange Haveejere har helt opgivet Kampen bl. a. af Hensyn til den dyre Nikotin. Den grønne er værst for Tiden, men den røde findes stadig. I Forsommeren var den røde især haard ved Bladene under Blomstringen. Der ses derfor hyppigt Klynger af forkrøblede, smaa Æbler« (J. C. Myrhøj). Fra Maribo Amt: »Den røde Æblebladlus har været ualmindelig ondartet, jeg har aldrig set saa stor Skadevirkning som i Aar. Især Mølleskov ser slem ud« (G. Jensen).

Paa Pære er kun set svage Angreb.

Paa Kirsebær er der hist og her stærke Angreb, men ikke i usædvanlig Grad.

Blomme er ofte stærkt angrebet, saaledes ved Skive (J. C. Myrhøj), hvor man konstaterede god Virkning af Sprøjtning med Petroleumsemulsion, der ogsaa kan anvendes til Dypning.

Blodlus (*Schizoneura lanigera*). Mange Steder, hvor Blodlusen ellers findes, har man endnu ikke set Kolonier paa Træerne. Dette gælder saaledes Blangstedgaard (N. Dullum). Hist og her er der dog set svage, begyndende Angreb.

Oldenborrelarver (*Melolontha spp.*). Ved Bregnerød fandtes et meget stærkt Angreb i en Bygmark (M. Greve), og ved Borup gik det ud over Roer (K. M. Nielsen). Paa Ringstedegnen findes pletvis svagere Angreb i Bedemarkerne (C. Moth Bundgaard), og fra Sydsjælland skrives, at Angreb nu er ret almindelige i Roemarkerne (P. Grøntved). Fra Fyn skrives om et svagt Angreb i Runkelroer ved Hesselager (S. Nygaard Olesen). Paa Lolland-Falster er kun fundet et Par svage Angreb i Roer og Kartofler (H. H. Holme Hansen, H. P. Borlund, E. Jørgensen), men der er fundet stærkere Angreb i Jylland. Fra Graasten meldes, at ca. 50 pCt. af Planterne i en Mark med Fodersukkerroer var ved at visne (M. Nis-

sen). Fra Aabenraa skrives, at Larverne stedvis gør meget stor Skade, f. Eks. ved Skovby-Over Jerstal og ved Sønderhav. Der er flere ha Roer ødelagt. For 4 Aar siden gik det paa samme Maade der (P. Rasmussen). Paa de lettere Jorder vest for Haderslev er der ret stærke Angreb (Fr. Nielsen). Ved Lindknud-Vorbasse er tre Bedemarker ret haardt medtaget, og en 5 Td. Land stor Bygmark næsten ødelagt (J. Dons Christensen). Endvidere er der fundet Angreb ved Københoved. Her gik det ud over Jordbær og Runkelroer (N. Gram).

Sct. Hans Oldenborren (*Rhizotrogus solstitialis*). Ved Søllerød saas stærke Sværme i Begyndelsen af Juli. Larver af forskellig Størrelse fandtes i stort Antal i en Have, hvor de gjorde betydelig Skade paa Kaal, Rødbeder, Løg m. m. Bedene var anlagt paa et Stykke, der tidligere havde ligget som Græsplæne.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Vi har modtaget talrige Henvendelser i Anledning af slemme Angreb paa Kartofler, og en Del Indberetninger omtaler lignende Tilfælde. Ved Horsens blev en Hørmark, hvor der for to Aar siden var Græs, meget stærkt udtyndet (A. Nielsen).

Liliebillen (*Crioceris lilii*) angreb Liljer i enkelte Haver paa Vestlolland og beskadigede Planterne stærkt (E. Jørgensen).

Skjoldbiller (*Cassida nebulosa*). Fra Himmerland skrives, at der endnu i Slutningen af Maaneden findes Angreb i en Del Bedemarker, Larverne er nu i Mindretal sammenlignet med Billerne (S. A. Ladefoged). Om stærke Angreb meldes endvidere fra Mariagerregnen (Sv. A. Rasmussen) og Lolland-Falster (H. H. Holme Hansen), hvor Angrebene dog nu i det væsentlige synes at være overstaaet. Fra Frederikshavn, hvor der har været mange og stærke Angreb, skrives, at de sjældent er ødelæggende, hvor Bederne ikke er svækket af andre Aarsager (H. Frederiksen).

Nøddesnudebillen (*Balaninus nucum*) forgreb sig et Par Steder i Nordsjælland (Lyngby, Frederiksdal) paa Æbler. Billerne borer deres lange Snude ind i Frugten, saaledes at der fremkommer 4—6 mm lange, brunfarvede Kanaler. Endvidere lagde Hunnerne Æg i Æblerne. Det viste sig, at Æggene kunde klækkes, men Larvernes videre Skæbne er endnu uvis. Aarsagen til denne ejendommelige Optræden af Billerne, er ikke sikkert fastslaaet. Fænomenet er bemærket tidligere i Norge (T. H. Schøyen), og det fremhæves, at Nøddebuskene bar daarligt samme Aar. I Tilfældet ved Lyngby kan Forklaringen søges deri, at det meste af en Nøddehæk var blevet ryddet.

Kløversnudebiller (*Apion spp.*). Baade i Rød- og Hvidkløver er Angrebene ofte stærke. Dette er ikke blot Tilfældet paa Sjælland, men ogsaa fra Horsens skrives om stærke Angreb (A. Nielsen).

Lucernegnaveren (*Phytonomus variabilis*). Fra Roskilde skrives om et Par ret stærke Angreb i 2. Slæt Lucerne efter tidlig 1. Slæt. I det ene Tilfælde var det særlig slemt i en Skovkrog (M. Greve).

Bladrullere (*Bytiscus betulae*) lavede Ruller af Bladene paa Pære i en Have ved Hillerød (C. Wesenberg-Lund).

Halmhveps (*Cephus pygmaeus*). Paa Lolland-Falster findes Angreb i mange Bygmarker (H. H. Holme Hansen, Barner Jakobsen, H. P. Borlund). Fra Aarslev skrives, at der er iagttaget et stærkt Angreb i

Hvede (A. Larsen). Fra Horsens skrives: »Angreb i Byg er ret almindelige i Aar. De karakteristiske, lyse Aks, der rager lidt højere op end de normale, er meget iøjnefaldende« (A. Nielsen). Ogsaa fra Randers (N. J. Nielsen), V. Sottrup (Chr. Nielsen) og Gislev (Th. Jørgensen) foreligger Meddelelse om Angreb.

Bladhvepselarver. I Rugstraa fra Frederikshavn (H. Frederiksen) fandtes grønne Bladhvepselarver og i et Tilfælde det udviklede Insekt. Af andre Straa havde Hvepsen gnavet sig ud. Angrebet synes ikke at være kendt, og det er ikke lykkedes at bestemme Hvepsen til Art, men den antages at høre til Slægten *Ametastegia*. Før fyldigere Materiale kan fremskaffes, vil en Afgørelse næppe være mulig.

Kaalmøl (*Plutella cruciferarum*). Dette Skadedyr synes at optræde noget stærkere end ellers, og der er rapporteret nogle ret kraftige Angreb i Kaal og Kaalroer i Nordsjælland. Fra Hillerød meldes saaledes om et stærkt Angreb i en Kaalroemark. Der fandtes ca. 50 Pupper paa hver Plante (H. E. Jensen). Fra Herlev-Ballerup skrives, at det trak op til stærke Angreb i Begyndelsen af Juli, men at Angrebene pludselig stilnede af (A. Frederiksen).

Skærmpantemøl (*Depressaria*-Arter). Paa Skelskøregnen fandtes meget stærke Angreb i Gulerodsfrømarker. Sprøjtning med Cryocid (2 pCt.) anvendtes flere Steder med godt Resultat (H. Wraae-Jensen). Fra Københavns Omegn indsendtes Stængler af Bjørneklo med stærkt Angreb af Arten *Depressaria heracliana*.

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). Der foreligger Indberetning om slemme Angreb fra Skive (J. C. Myrhøj), Sydfyn (Chr. Greve) og Tystofte (A. Feilberg).

Blommevikleren (*Laspeyresia funebrana*). Der er indløbet en Del Forespørgsler angaaende dette Skadedyr, og paa Mirabeller ved Lyngby er Angrebet meget stærkt.

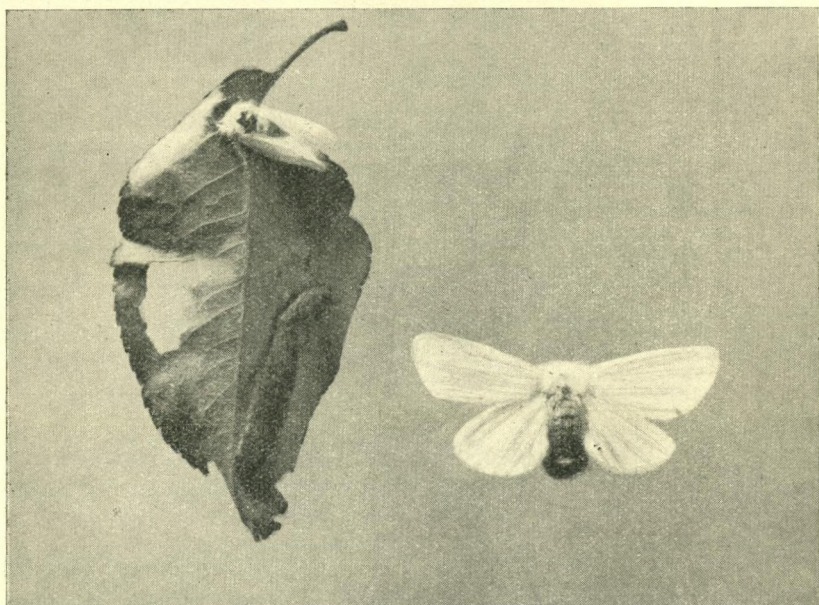
Knoporme (*Agrotis* spp.). Fra Himmerland skrives, at Knopormene i enkelte Tilfælde har gjort stor Skade i Roemarkerne (O. K. Toudal), og at de mange Steder gnaver Bederne over i Jordoverfladen (S. Nørlund). Ellers foreligger der kun Indberetning om svage Angreb i Markerne, medens der fra Spangsbjerg skrives om meget slemme Angreb i udplantede Hvid- og Rødkaal (E. Christiansen). Ogsaa ved Herlev-Ballerup er Larverne ondartede i Frilandsgartnerier (A. Frederiksen).

Frøgræsuglens Larve (*Apamea testacea*). Angreb paa Timothé fandtes ved Glostrup samt ved Ringsted og Haarlev.

Uglelarver (*Mamestra trifolii*). Dette Skadedyr, der omtaltes i sidste Oversigt, blev ogsaa iagttaget ved Frederikshavn, hvor det angreb et lille Stykke Beder og et stort Stykke Kaalroer. Angrebet var værst i de sent saaede Roer, men ophørte med de stærke Regnskyl omkring d. 8. Juli (H. Frederiksen).

Guldhalen (*Euproctis chrysorrhoea*). Denne Sommerfugl, hvis Larve i det sydlige Udland, f. Eks. Tyskland, er kendt som et alvorligt Skadedyr paa Frugttræer, har hidtil været anset for ret sjælden her i Landet og har ikke gjort sig bemærket som Skadedyr. I Aar har Larverne imidlertid hærget i Frugthaverne en halv Snese Steder paa Møn (J. Winther Erik-

sen, Vilh. Nielsen, Aa. Jørgensen, H. P. Petersen), ligesom der meldes om Fund fra Falster (G. Jensen) og Langeland (A. Hagemann). Konsulent Vilh. Nielsen i Stege har sendt os Fotografier af Træerne samt levende Materiale af Skadedyret, og fra Assistent Aage Jørgensen har vi modtaget en udførlig Rapport om Angrebet paa Møn. Heraf skal vi anføre følgende: »I Tøvelde bemærkedes Angrebet allerede i Sommeren 1939, men det skænkedes ikke særlig Opmærksomhed. Larverne (der overvintrer i tæt-sammenspundne »Reder«) kom frem tidlig om Foraaret 1940 og gjorde sig først bemærket paa en Tjørnehæk, hvorfra de bredte sig

Guldhalen (*Euproctis chrysorrhoea*). Til venstre et Blad med en Hun, der har aflagt sine Æg og dækket dem med brune Haar. Til højre en Hun med udbredte Vinger. Man ser Haardusken paa Spidsen af Bagkroppen.

til nogle Kirsebærtræer, der ligesom Hækken blev afløvet. Senere blev ogsaa et stort Pæretræ helt afløvet. Sidst i Juni begyndte Larverne at forpuppe sig i »Reder« i Grenspidserne, og midt i Juli begyndte Sommerfuglene at vise sig. Angrebet gik særlig ud over Pære, Æble, Kirsebær, Tjørn, Sveske og »Tyrkisk Pil«. I ringere Grad blev Ribs og Rose ædt. De stærkt angrebne Træer kan naturligvis ikke give Frugt i Aar, og det kan endnu ikke siges, om de har taget varig Skade.»

Endvidere er der den kedelige Biomstændighed, at Larvernes Haar fremkalder et ubehageligt Udslæt paa Huden hos Folk, der arbejder i Træernes Nærhed. Det er farligt at indaande Haarene.

Bekæmpelsen bestaar hovedsageligt i at tilintetgøre Overvintringsrederne og sprøjte mod de unge Larver med Blyarsenat. Indsamling af

de aflange Æghobe, der er dækket med brune Haar fra Hunnens Bagkrop anbefales ogsaa.

Atlaskspinderen (*Stilpnotia salicis*) er ligesom foregaaende Art hvid, men har mørk Bagkrop uden den gule Haardusk hos Hunnen. Dens Larve optraadte flere Steder bl. a. paa Møn, Falster og Sjælland i stort Tal og afbladede Poppel.

Guldhalen (*Euproctis chrysorrhoea*). En »Rede« af sammenspundne Blade. Heri har Larverne overvintret.

Dødningehovedets Larve (*Acherontia atropos*). Dette her i Landet sjældne Dyr optraadte i en Kartoffelmark ved Saksøbing i saadant Antal, at der anrettedes Skade (G. Jensen).

Krusesyge (*Contarinia nasturtii*) i Kaal og Kaalroer synes at være almindelig udbredt, men endnu ikke af alvorlig Karakter. Der vil sikkert kunne være Tale om Forveksling med de Symptomer, der er frembragt af Tægen *Calocoris bipunctatus*.

Galmyglarver. Fra 8 Lokalteter i Jylland og paa Øerne indsendtes Lucerneplanter, hvis Bladafsnit var lukket sammen som en Bælg, hvori

der fandtes rødlige Galmyglarver. Antagelig drejer det sig om Arten *Jaapiella medicaginis*.

Den hessiske Flue (*Mayetiola destructor*). I ca. 75 pCt. af de paa Ringstedegnen undersøgte Hvedemarker fandtes Angreb af dette Skadedyr (C. Moth Bundgaard). Paa det nordøstlige Falster findes Angreb i de fleste Hvede- og Bygmarker. I en Hvedemark var 20—30 pCt. af Straaene angrebet af dette Skadedyr muligvis i Selskab med Halmhvepsens Larve (E. Ebbesen). Paa Aarslev Forsøgsstation fandtes Pupper i ca. 2 pCt. af Straaene (A. Larsen). Fra Horsens indsendtes Timothéstraa med Pupper, der antagelig hører til samme Art (A. Nielsen).

Timothéflue (*Cleigastra flavipes*). Ved Kolind fandtes et ret ondartet Angreb i en Frømark navnlig i det ældste Areal (3. Aar) (E. Staunskjær).

Bygfluens Larve (*Chlorops taeniopus*). Paa Horsenseggen er fundet flere Angreb i Byg saaet sent efter ompløjet Vintersæd. Et Sted stod $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ af Planterne uden at kunne skride igennem (A. Nielsen).

Lupinfluens Larve (*Chortophila trichodactyla*). Fra Egnen nord for Kolding skrives, at et Angreb i Sødlupin var overstaaet først i Juli, men at mindst Halvdelen af Planterne var ødelagt. Lupinen var saaet sent (omkring 1. Juni) (O. Ruby). Ogsaa fra Kolind rapporteres et stærkt Angreb (E. Staunskjær).

Løgfluelarver (*Hylemyia antiqua*). Fra Aalborg skrives, at Angrebet har været meget stærkt og er Aarsag til mange mislykkede Løgmarker (A. Bødker). Ogsaa fra andre Egne af Jylland samt Samsø meldes om betydelige Angreb (N. Gram).

Bedefluens Larve (*Pegomyia hyoscyami*). Som nævnt i sidste Oversigt har der i Aar været mange og ofte stærke Angreb af dette Skadedyr. Denne Gang er der dog kun faa Beretninger om Angreb med alvorlig Skadevirkning. Fra Frederikshavn skrives: »Angreb meget almindelige. Alvorlige, hvis Roerne var svækket af andre Grunde saasom ved sen Saa-ning, stærk Forurening og Angreb af Skjoldbiller« (H. Frederiksen). Fra Roskildeegnen: »Bedefluens Larve ses i næsten alle Roemarkene, og enkelte Steder paa let Jord, hvor Kulturtilstanden er mindst god, har Larverne gjort stor Skade. Et enkelt Sted har de fuldstændig ødelagt Roerne« (K. M. Nielsen).

Spindemider (*Tetranychus althaeae?*) fandtes i et Par Tilfælde at have angrebet Rødkløver til Frø. Dette var saaledes Tilfældet ved Taastrup og Stenløse.

Rødt Spind (*Paratetranychus pilosus*). Angreb er udbredte og ofte alvorlige, men Indberetningerne lyder meget forskelligt, og Bedømmelsen varierer fra »uden nævneværdig Betydning« til »meget stærke Angreb«. Undladelse af hensigtsmæssig Bekæmpelse har ofte hævnnet sig.

PROSPER BOVIEN.

